

కల-ఇల-కథ!

కలలో జరిగింది యిలలో జరగదంటారు. కాని కలలో జరగడం యిలలో జరిగింది. ఆనందరావు దుస్వప్నంలో కూడా వ్రాసించనిది తన కళ్ళతోనే చూశాడు! తన చెవుల్లోనే విన్నాడు!

ఆనందరావు ఆన్నపానాదుల్ను కూడా రెక్కచేయకుండా అహో రాత్రులూ రెండు సంవత్సరాలపాటు యూనివర్సిటీలో - జాయలజీ రిసెర్చ్ లో కృషిచేసి డిగ్రీ అందుకొని, విశాఖపట్నంలో బండెక్కి నేరుగా అత్రారింటికి బయలుదేరాడు. రెండు సంవత్సరాలనాడు లేబరేటరీ ఔస్టుట్యూబుల్లు అడుగున బడిపోయిన పెళ్ళాం రవణమ్మ మీది ప్రేమ, వ్రాసాలూ వోక్కసారిగా పెల్లుబికి వచ్చాయి. తన్ను హతాత్తుగా మానేసరికి రవణమ్మ పుక్కిరి విక్కిరైపోతుంది. ఎంత రాత్రయినా సరే రవణమ్మ దగ్గిరికిపోయి వాలాడు. తనకు రవణమ్మ మీదున్న ప్రేమని - రెండు సంవత్సరాలుగా నిగ్రహించుకొన్న ప్రేమను - వోక్కసారిగా కుమ్మరించి, తనను క్షమించమని వేడుకొంటాడు. అలా వుత్తరం ముక్కయినారాయకుండా, అర్ధరాత్రిపూట వెళ్ళిన తన్ను చూసి రవణమ్మ ఎంత ఆనందిస్తుంది? అర్ధరాత్రిపూట బండిదిగి అత్రారింటికి పోయి పెళ్ళాన్ని ఆశ్చర్యంలో ముంచి వేళ్ళాలనుకున్న ఆనందరావు పాపం తనే ఆశ్చర్యంలో పడిపోయాడు! పెరటి దొడ్డి వాకిట్లో తను చూసిందేమిటి? తన కళ్ళతోనే చూశాడు! పెళ్ళాం రవణమ్మ - వో మగాడు! తన చెవుల్లోనే విన్నాడు. ఆ మగాణ్ణే తన అలింగనంలోకి తీసుకొంటూ ఎమంది రవణమ్మ?

ఈ రవణమ్మే, ఆనాటి రాత్రి తన్ను అలానే అంది. అగ్నిసాక్షిగా పెళ్ళాడిన రవణమ్మ, ధర్మపత్ని రవణమ్మ, తను మనసారా ప్రేమించిన రవణమ్మేనా యిది? అసరి రవణమ్మను తను పెళ్ళాడింది అంత అందగత్తె అని కాదు. చదువుకొన్నదని కాదు. ఏదో వున్న కుటుంబం, గుణవతి అయిన పిల్లా

అని చేసుకొన్నాడు. గెండు సంవత్సరాలు తనతో కాపరం చేసి; సీత, సావిత్రులను మరపించిన పతివ్రత రవణమ్మ ఇలాటి పని చేస్తుందని ఎలా అనుకొంటాడు. ఆనాడు తను యూనివర్సిటీకి పోతున్నప్పుడు రవణమ్మ కార్మిక కన్సిల్ కు నీవరిన నీశేనా? యీ రెండు సంవత్సరాలలో ఎంత ప్రేమనూ, బాధనూ వలకపోసింది వుత్తరాలలో?

జీవితంలో భాగం పంచుకొన్న వ్యక్తి, అర్థాంగి, రవణమ్మ యిత్ర ద్రోహం చేస్తుందని ఎన్నడూ వ్రాసించలేదు. విశ్వాస పూతకీ, వంచకురాలైన భార్య ముహం యింకెలా చూస్తాడు? జంతువులూ, పక్షులూ మగజాతిమీద ఆడజాతి చూపించే విశ్వాసం పెళ్ళాం తనమీద చూపించలేక పోయిందే! తప్పిపోయిన పోతుపావురం కోసం వెంటి ఎంత రోదీస్తో వెతుకుతుంది?

వనశ్రీ

ఈనాడు తన కళ్ళతో చూసింది ఎలా మర్చిపోగలుగుతాడు? కొరివితో తన కళ్లను కౌల్చుకున్నా ఆ దృశ్యం తన హృదయంలో మెదల్లోనే వుంటుంది. చెవుల్లో శీసం కరిగించి పోసుకొన్న రవణమ్మ పరాయి మొగాడి వళ్ళో కులుకుతూ అన్న మాటలు చెవుల్లో గిం గురు మనకుండా వుంటాయా?

క్షణం క్రితం జీవితంలో తను సాధించిన విజయం తాలూకూ ఆనందం, నెలుగు ఆనందరావు హృదయంలో ఆరిపోయింది. ప్రపంచంలోని చీకటి - ఆ చీకట్లో రవణమ్మ - దాని ప్రియుడూ - చాళ్లు చేసిన నీచం, అన్యాయం ఆనందరావు హృదయంలో పేరుకుపోయింది. హృదయంలోని బాధ, వ్యధా తీరే మార్గ మేమిటి? ఎవరితో నన్ను చెప్పకొని పువళిమనం పొందే దయనా కాణ్ణి?

జీవిత ఆళిలన్నీ భగ్గుముయ్యై. ప్రేమించి విశ్వసించిన రవణమ్మ తన్ను మోసం

చేసింది. ఇంకెవరికోసం బతుకుతాడు? దేనికోసం బతుకుతాడు. జీవితంలో తనకు రాసిపెట్టింది యింతేవేమా?

ఆనందంలో, వుత్తాహంలో అత్రారింటికి వెళ్లిన ఆనందరావు ఆరాత్రే వెనక్కు తిరిగి విశాఖపట్నం రైలెక్కాడు మాయ లేని నిస్పృహ, నిరాశలతో.

జీవితంమీద విరక్తి పుట్టిన ఆనందరావు పిచ్చి వ్రాసాల్లో, వెరి ఆలోచనలతో రైల్లో వో మూల కూర్చున్నాడు. తెల్ల వారుద్దూము నాలుగు గంటలకు ప్యాసింజరు నెలూరు చేరుతుంది. అక్కణ్ణించి వో విడు నిముసాల్లో పెన్నావది; పదిమీద బిడ్డీ! బిడ్డీమీదగా రైలు!

ఆనందరావు చేతి వాచీ చూసుకొన్నాడు. రెండుంటావయింది. ఇంకెక్కంట ముప్పావులో యీ నరకంసుండియూ బాధసుండి విముక్తుడవుతాడు.

జీవితంమీద విరక్తి పుట్టినవారైతా ఏం చేస్తారు? అదే తను చేస్తాడు. కట్టుకొన్న పెళ్ళాం వంచకురాలు, ద్రోహి అయితే మగవాణ్ణిచేస్తాడు? పెళ్ళాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా సరికి పోగుచేస్తాడు. దాణ్ణి ప్రియుడితల బద్దలు కొట్టాడు. ఆ రెండు పనులూ తను చేయలేదు. తనది సంస్కారగల హృదయం. అభిమానశీలతుడు తను. పెళ్ళాంమీద కసి తీర్చుకుంటాడు. అంజనా తను చూసింది - తన కళ్ళతో చూసింది. చెవుల్లో విన్నది ఎలా మర్చిపోగలుగుతాడు? మళ్ళీ ప్రపంచంలో తను తలెత్తుకొని ఎలా తిరగలడు? ఆనందరావు పెళ్ళాం ఫలానా వాడితో - అంటుంది లోకం. తను దిన రేడు. విని సహించలేదు. తను తనతో యినా లోకం ఫలానా ఆనందరావు పెళ్ళాం - అంటుంది. కాని, ఆ మాటలువిని, బాధ పడటానికి ఆ ఆనందరావు వుండదు. పాపం! ఆనందరావు అభిమాని. శుద్ధి తమైన మనిషి. పాడుముండ రవణమ్మ అతడి వుసురు పోసుకొంది. అంటారు లోకులు. తప్పుకుండా అంటారు! రవణమ్మ ముహం మీద దోవనపోయేవారైతా తలా కాస్తా

(49-వ పేజీ చూడండి)

★ కల - ఇల - కథ! ★

(11-వ పేజీ తరువాయి)
 వ్రాస్తారు. అది కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడుస్తుంది చీక
 చీక వస్తుంది అంతే!
 అంతే! తనకూ రవణమ్మకు బుణం తీరి
 పోయింది ఇంత జరిగాక ఏమీ తెలీనట్టే
 మళ్ళీ రవణమ్మ దగరకు పోలేడు వాకనేళి
 పోయినా రవణమ్మ తన్ను వళ్ళోకి
 లాక్కుంటూ గోమూగా ఆ మాటలే
 అడలుంది! ఆ రాత్రి పరాయి మొగా
 దిట్టోడిన్నట్టే అంటుంది. ఎంత మోసం?

బెట్టె పట్టుకొని మహారీవి గూర్చున్నాడు
 నూరయ్య, తను ఆసీసరు! అయిపోయినట్టు
 ఊహించుకుంటూ రికా కదిలింది భార్య
 పైపు తిరిగి గంభీరంగా తల ఊపాడు వెళ్ళి
 పూవన్నట్టు
 రికా వీధి మలుపు తిరిగింది భార్య,
 ఇల్లూ కనబడకపోయేసరికి అణగిపోయా
 యనుకున్న అనుమానాలు తిరిగి వైకి లేవ
 సాగాయి ఇంటికి దూరమవుతున్న కొద్దీ
 వాటిఖోరు కూడా మోచ్చుసాగింది ఆత్మ
 విశ్వాసం ఇంకి పోసాగింది స్వేమను చేత
 వేళ్ళు ఎప్పటి మేకవలే అయిపోయాడతను
 భక్త్యాంధోకనలలో స్వేమను వచ్చింది దిగా
 అన్నమాటే మరచిపోయాడు రికావాడు
 చెప్పగా అదిరిపడి బయటకురికి, హాడికియ
 వలిపిన బాడుగ వణుకుతూ ఇచ్చివేసి ఖం గా
 దుగా స్వేమనులో అడుగు పెట్టాడు ఇంటి
 దగ్గర భార్య మాటలు అంత ధైర్యం కలి
 గించాయీ కావీ ఇప్పుడు అనే మాటలు
 కలచుకున్నా అతనికేమీ ధైర్యం చిక్కడం
 లేదు యజమాని ముందు నోరు లిప్ప గల
 డన్నది అనుమానంగా కనుపిస్తోంది దైవ
 కృపవలన మాటవచ్చి, వెళ్ళాం చెప్పినట్టు
 మాట్లాడితే యజమానికి కోపం వస్తుంది
 మేమింకాకు అంతకుముందే కోపం వచ్చి
 ఉంటుంది. ఇద్దరి ఖోపాలు ఏ కమై
 తనకు ఉద్యోగం ఊళ్ళెట్టు చేస్తాయి
 తనకుమోవోటు దొరుకుతుందని భార్య
 తుర్రు అనుకున్నాడు కాని ఇప్పుడు ఆలో
 చించగా అది వట్టిగాలిలో మేడలా కను
 పిస్తోంది ఇప్పటికే - ఈ కీ తం మీ దే
 సంసారం గడవడం కష్టంగా ఉంది రేపు
 ఈ కీతంకూడా ఆగిపోతే సంసారం మాట
 ఏమిటి? అందరూ తననే అంటారు ఫలితం
 ముఖ్యంగా తనే అనుభవించవలసి వస్తుంది
 ఇంటికి తిరిగి పోదామంటే అదీ కుదరదు
 తనలాగే బుకాయించాలంటుంది భార్య
 కాని ఎదుటివాడి ప్రకృతి తనదేనీవంటిది

అదేది ఎంత మోసాన్ని, కుట్రను చూడ
 యంలో దామకొంటుంది! అప్పుడు రవ
 ణమ్మను సరికేస్తాడు తన్ను తను సర్ప
 కొంటాడు.
 ధీ! దాని మొహం యిహ మాడలేదు
 దాని పుర్రు తనకు వీడర పుడుతుంది రవ
 ణమ్మను గురించిన వ్రాహలకే తన వంటిమీద
 తేళ్ళు, జైరలూ పాకినట్టుగావుంది వళ్ళు
 కంపరమై తిపోతోంది తనకీ రవణమ్మకూ
 యిహ ఏ సంబంధమూ లేదు తనకు యీ
 ప్రపంచంలో యింకేమీ ఆనసరంలేదు

కాదనేది ఆమె కర్తంకాదు వెళ్ళి, మాట్లాడి
 మాసిమంటుంది - అంతే వెళ్ళి మాట్లా
 డితే?
 స్వేమనులో టిక్కెట్టు ఇస్తున్నాడు
 'క్యూ' నూరయ్యవరకూ కూడా వచ్చి
 వేసింది అనుకోకుండానే ఆతను 'క్యూ' లో
 ఒకడైపోయాడు అతని వెనకాల కూడా
 కొందరు నిలబడ్డారు 'క్యూ' ఆ తని ని
 ముందుకు భాగుకుపోయింది టిక్కెట్టు కొని
 ప్లాటుఫారమ్మీదకి నడిచాడు కొట్టూ,
 బెత్తెమూ కళ్ళజోదూ ఇప్పుడు చెట్టెబరు
 పులా లోస్తున్నాయి ఆతనికి కొదినేపు ఏ
 ఖాళీ ట్రాటిబండిమీదో కూర్చోంట్టూ,
 కొంతసేపు లేచి అటూ ఇటూ తిరుగుతూ,
 మళ్ళీ కూర్చుంటూ, మళ్ళీ లేస్తూఉన్నాడు
 నూరయ్య గంట మోగింది జనం లేచి
 ప్లాటుఫారమ్ ఎదరకు పోయి నిలబడ్డారు
 వాళ్ళోలోబాటు నూరయ్య కూడా పోయి
 నిలబడ్డాడు బండికూతె వినిపించింది
 బండి వస్తోంది వేగంగా అంతకంతకు
 పెద్దదైపోతూ పెను భూతం లా వచ్చి
 వేస్తోంది రైలుబండి
 * * *
 మరికొంతవేపటికి నూరయ్య ఇంటి
 ముందు పోలీసువాను వచ్చి ఆగింది ఇద్దరు
 పోలీసులు బయటకు దిగి తలుపు తట్టారు
 నూరయ్య భార్య తలుపు తెరిచింది పోలీ
 సుల్నిమాన కొయ్యబారిపోయింది పోలీసు
 లన్నార, "నూరయ్య గారిల్లు ఇ చే నా
 అండీ?" తల ఊపం దామె "ఆయన భార్య
 గారు మీరేనా అండీ?" అవునంది ఆమె
 "ఒకసారి ఆ సుప్రతికి వస్తారా?
 ఇందాకా రైలు క్రిందకు ఒకరు దూకే
 కారు దూకింది నూరయ్యగారే నేమా
 కవాన్ని గుర్త పట్టడానికి—"
 * * *
 నూరయ్య తన జీవితంలో చేసిన ఏకైక
 నిర్ణయం అదే వన్నమాట! ★

జీవితమీద తోతపుట్టినవాళ్ళు భరించ
 రాని బాధలతో అలమటించిపోయేవారంతా
 నిం చేస్తారో తనూ అదే చేస్తాడు
 రైలుకింద తలకాయలు పెట్టేవాళ్ళు,
 రాళ్ళు కట్టుకొని/భావుల్లో దూకేవాళ్ళు,
 కిరసవాయిల్ దబ్బా వెల్లిన పోసుకుని
 నిప్పు ముట్టించుకొనేవాళ్ళు, గుక్కెడు
 విషాన్నీ గుటుక్కున మింగేవాళ్ళూ, ఇంజి
 కప్పు దూబాలకు వ్రేలాడేవాళ్ళూ అంతా
 ఆనందరావు కళ్ళముందు కదిలారు వాళ్ళంతా
 తనకు యీ నరకంనుంచి వోవిక్కుత్త
 మారాన్ని మానస్తోన్నార
 అంతవరకూ వాళ్ళంతా ఎందుకు అలా
 మానూ మానూ నిండు జీవితాల్ని బలి
 యిస్తారో అర్థం కాలేదు నిజంగా వాళ్ళే
 తెలివకలవాళ్ళు జీవితంలో సాధించకలి
 గిందీ, అనుభవించగలిగిందీ ఏమీ లేవ
 ప్పడూ, పుటెడు దుఃఖంతో, నరకం గా
 మగిపోయేకంటే అలా జీవితంనుంచి వైదొ
 లగడమే మేలు
 బయట మంచును తోసుకొంటూ చలి
 గాలి మెల్లగా వీస్తోంది చీక గో దోవచేసు
 కొంటూ బండి పరిగెత్తుతోంది ఆనంద
 రావు కూర్చున్న చోటునుంచి కదలకుండా
 కిటికీలోంచి బయటికి చూశాడు చేలూ,
 తాటిచెట్లూ సరివితోపులూ మనక మసగా
 కనపడి వెనక్కు పోతున్నాయి రైలుచెట్టె
 ల్లోని వెలుతురు రైలుకట్టకిందనే పున్న
 పొదలపైన చిన్న చిన్న గుబురుచెట్లపైన పడి
 కనపడుతూ అంతలో చీకట్ల మాయను
 పుయా పున్నై
 అంతలో బండి వెంకటాచలం స్వేచ్ఛో
 ఆగింది ఊడ సుగా పడిమందిదాకా పెట్టెలో
 ఎక్కి, ఆనందరావుకు ఎదురుగా పున్న
 బల్లలపై సామానూ అవీ సర్దుకుని క్షూర్చో
 న్నారు
 ఆనందరావు అప్పుడే రాన పూర్తిచేసిన
 పుత్రరాన్ని మడతబెట్టి, ఒక కవరులో
 పెట్టి భార్య రవణమ్మ ఆక్షణమూ రానీ బండి
 దిగి స్వేమనులోపున్న పోస్టుపెట్టెలో వేసి
 మళ్ళీ ఎక్కాడు అంతకుముందు తను
 కూర్చునిపోయిన చోటు అలాగే ఖాళీగా
 తనకోసం ఎదురుచూస్తోన్నట్టుగా వుంది
 అవును! యింకో గంటకు మళ్ళీ ఖాళీ అవు
 తుంది! కాని మళ్ళీ అక్కడ కూర్చోదానికి
 ఆనందరావు వుండడు!! అనుకుంటూ ఆనం
 దరావు పోయి నీరసాగా అక్కడే కూర్చు
 న్నాడు
 బండి వెళ్ళకపోవడం స్వేచ్ఛుంచి కడి
 లింది
 ఆనందరావుకు ఎదురుగా కూర్చున్న
 వాళ్ళు గలిలిలిగా మాట్లాడటం
 మొదలుపెట్టారు ఆవుత్సాహం, ఆనందడీ,

కాల - ఇల - కథ

కాళ్ళ సంభాషణ అతడి మనసుకు అంతగా పట్టించుకోకపోయినా, "పెళ్ళికొడుకు - పెళ్ళి కూతురు" అని సంభాషణ మధ్యమధ్య వినిపిస్తోన్న మాటలు చెవుల్లో దూరి విరిగిపోయిన ఆనందరావు మనసులో కలవరాన్ని కలిగిస్తోన్నాయి. తలవంచుకొని కూర్చోన్న ఆనందరావు దృష్టి తన కెడరుగా కూర్చున్న పిల్లకాళ్ళపై పడింది.

ఆ కాళ్ళను పారేచీ, మల్లెలు పిళ్ళేళ్ళు ఆనందరావు స్పృతివధంలో తిరంగాల్ను లేపినై.

ఆనాడు, పెళ్ళయ్యాక పెళ్ళికూతురుతో తరలివస్తూ, రైల్వే తన రథణమ్మ కాళ్ళకేసి తిలలా చూశాడు? ఎంత అందంగా వున్నాయి? పారేచీ పెట్టి, గొట్టెవు గొలుసులతో మిసమిసూడుతున్న రథణమ్మ పాదాల్ను రెండు చేతుల్లో ఎత్తి చూడడంలో దాచుకుందా మనుకోలో?

తను అలా చూస్తోన్నది గ్రహించి సిగ్గు దొంతర్లో తలను వంచేసి పాదాల్ను పట్టు చీరల మడతల్లోకి లాక్కుంది గదూ రథణమ్మ అట్లాంటి రథణమ్మ యీ పని—

"ఏదేదాకా పోతుండా రయ్యా!" వెన్నున చరిచినట్లులు వులిక్కిపడి పారేచీ పెట్టిన పాదాలపైనుంచి దృష్టి మళ్ళించి తల వెకెత్తి చూశాడు ఆనందరావు.

దాదావు ముప్పైసంవత్సరాల వయసులోవున్న దృఢకాయుడు జరిఅంచు కొత్తకంఠువాను సద్దుకుంటూ అదే ధోరణిలో అడిగేడు.

"ఏదేదాకా పోతుండా ర?" తనను ప్రశ్నించిన మనిషిని దీక్షగా చూశాడు కాళ్ళకు కిర్రుచెప్పలూ, కొత్తిపంపలూ, తలగడ్డా, కొద్దిగా ముదిరిన యవ్వనంలో మాంచి పెళ్ళికొరలో వున్నాడు మనిషి అతడి వాలకంచూస్తే మళ్ళీ ఆసక్తుండా వుండేట్లు లేదు.

"తెనాలిదాకా!" నసిగాడు ఆనందరావు.

"ఏదేమంచి వతుండా ర?" ఈసారి వినుకు వుట్టింది ఆనందరావుకు మాట్లాడకుండా విగదిసుక్కుర్చున్నాడు "పెళ్ళి చేసుకొని పోతున్నావాడు పోక చావ బోయేనాడితో తన కెండుకూ?" అనుకొన్నాడు.

"మిమ్మల్ని యాడో మాసినట్టుగా వుండే?" మళ్ళీ అన్నాడు అతడు.

తను మాట్లాడినట్లుగా విగించిపోవడం కూర్చున్నా, పల్లెరిస్తోన్న అతడి చూస్తే కోపం పోయి, అతడి ఆహాయకత్వంకి

బాధిపేసింది ఆనందరావుకు.

"మీ దేవుడూ ఆదిగింది చెప్పడం దాచి అడిగాడు ఆనందరావు.

"మాదేమో పోతుంటే పాలెం అండయ్యా! నక్కల గూడెంలో పెళ్ళి చేసుకు వత్తుండా?" మీసం దువ్వుకుంటూ తనకు కుడిపక్కగా కూర్చున్న పెళ్ళికూతురు వైపు చూశాడు ఆ మాట చెప్పడానికే ఎదురు చూస్తున్నట్టుగా అని.

పెళ్ళికూతురు పదిహేనూ, పదిహారు వయసులో వల్లగా నిగనిగలాడుతూ వుంది తరంబరాలు పోసిన పసుపు పచ్చని చీర మీద వెండిగజల వద్దాణం మెరుస్తోంది ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుకుంటూ పెళ్ళికొడుకునూ, ఆనందరావునూ చూస్తూ మధ్యమధ్య పైల లాక్కొని వద్దాణం సద్దుకుంటూ కూర్చునివుంది.

"ఓహో! అలాగా!" అన్నాడు ఆనందరావు పెళ్ళికూతుర్ను చూస్తూ.

"తము రేం జేతుండా ర?" అడిగాడు అతడు.

తనేం చేస్తున్నాడూ? చావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు! అంతేగా? తిలలో తనకే నవ్వొచ్చింది ఆనందరావుకు.

"నువ్వేం పనిచేస్తావ?" అడిగాడు ఆనందరావు.

"మాకేం పనులుండాయో? కూలీనాణేగా? యీ యేడు పసుపుబొలలో కూలీ బాగా గిట్టిందిలేండి అది పెట్టే యిప్పుడీ పెళ్ళి చేసుకొన్నా! దీనికి నాలుగు వరాలు వోలిచ్చి చేసుకొన్నా!"

బ్రీడీ తీసి వెలిగించి రెండుగుక్కలు లాగి మళ్ళీ అన్నాడు.

"నా మొదటి పెళ్ళాన్ని ఏడువరాలిచ్చి చేసుకొన్నా! అయితే దీనికంటే అది కూడాగెరు కాని—" నసిగాడు పెళ్ళికొడుకు.

"అయితే నీ కిది రెండో పెళ్ళా?" అడిగాడు ఆనందరావు.

"అవునండయ్యా!"

"మరి నీ మొదటి పెళ్ళా?" సాలోచనగా అడిగాడు ఆనందరావు "తన పెళ్ళాం రథణమ్మ వాడి పెళ్ళాం కూడా—" ఆ ఆలోచనలో ఆనందరావుకు ఏదో ఆనందం ఆకె వారికింది.

"అదా?"

"అలా" అని నోరు తెరిచాడు ఆలానిరా వాడి అసందిగ్గుయిన ఆలోచన— వాడి పెళ్ళాం చనిపోయిందా? లేచిపోయిందా?

"దాని సిగ తిగింది" దాని బుద్ధి కలిగి వాడుకు జరిది బయటికి యాడికా! ఆ తిలలో లోలోయిగా దీని తనుకొని ఎటో లేచిపోయింది!"

ఆనందరావుకు గుండెలో కలుపుకు ముది గుండె వొక బ్రీక్! నవ్వుకొట్టి కొన్నలయింది తల్లూ చేరిన దిమ్మోళ్ళూ యంలాని బరువూ తప్పకుపోతున్నట్టుగా వుంది.

"ఏంటి? పెళ్ళాం లేచిపోతే మళ్ళీ చేసుకొన్నా వన్నమాట!"

"అవునండయ్యా! నేపసలు బానిక్క చి మనిషిని! ఇదేనా యాడన్నా మెతకము! నూపిలే ఒక జబురు జరిది తోలేతా? మీసం మెలేశాడు వెళాంవంక చూస్తూ.

కసుక్కున నవ్వి ముహం మైలచాటు దాచుకుంది పిల్ల.

"మొగాడికేమయ్యా! రాజా! వొకటి కాకపోతే యింకోటి పసుపు వోలుబు బాగా పండి కూలి దొరికేలే ఏదాది గొచ్చేసరికి పదోరాలు యెవకేసుకోవ దిమ్మో ఛదోరాలు వోలి పెట్టే నవకన్నెల్న చేకోకోవచ్చు!"

వింటూ ఆనందరావు ఆలోచనలో వుంటూ— బండి వెన్నావది బ్రిడ్జివీడగా పోతోంది.

ఆనందరావు కళ్ళు చెమ్మకలాయి యిది గిల్లన కళ్ళల్లో కొంత వెలుగు అతికింది చీలువారిని చూడడం చిగురించేంది ఆకలు పూలు పూసినై.

"చెడిపోయినవాళ్ళకోసం ముది చివ రెండుకు చావాలి?" అన్నాడు గొప్పగా ఆనందరావు అత్రయత్నంగా.

బండి వెన్నావది బ్రిడ్జివీడగా పోతో వెల్లకొంటూ చీకటిని చీలుకో పోయింది.

ఆనందరావు వెంటాచలం ప్లేవనోల బొమ్మచేసిన కవరుమాత్రమే రథణమ్మ అందింది శివం అంతుదోరకలేడు.

కొన్నేళ్ళతర్వాత—

యావ్వనంలోంచి వో కాలు వెళ్ళి వెటిన వితింతువు రథణమ్మ, తల నున్న గ చెక్కింకొని, కావరంకు ఏడుగుకాల మరే పంపతో చీర రవికా వుండాలి. తి రానికి ముట్టుకొని, కాళ్ళిఘాటలో వు త్రెగం గానదిబాలాల్లో తన పాపాన్ని తి గేసుకుంటుండగా దాది నే వొక యి తిలో కలిసిపోనోన్న వొకాయన అగి తు గా చూశాడు.

పక్కనే వున్న నవయువతి అతని చేయి పట్టుకొని లాగుతూ—

"కమాన్ డెయర్!" అంది.
 "రవణమ్మ!!!" ఆ ప్రయత్నం గా
 అన్నాడు అదిను.
 "ఏకరు?" అంది ఆవిడ.
 "కడోనుకొంటూంది!" అన్నాడు అదిను.
 "పాపాన్ని!" అంది ఆమె.
 "కాడు! మురికి!"

"కథకుడు లేచి కళ్ళు ముఖాన్ని కన
 గమ్మ పోయిన పిల్లలను చూస్తూ క్షోభ
 ప్నాడు అయితే కిటికీ కూకవుంది! ★

రవణమ్మ కథ ముగించి రాత్రి వంటి
 గంటలకు మునుపటిన్న పడుకొన్నాడు కథ
 కుడు.

"లే! నీ కథను పగల! సిగ్గులేకుండా
 విద్దరవారున్నావ్!"
 "ఎవరూ నువ్వో? కథకుడు కళ్ళు
 ముఖాంటూ లేచిపూర్వంనాడు
 "నవ్వులేదా? అప్పుడే మర్చిపోయావ్?
 సిగ్గులేకుండా!"

"ఏయి ఎందుకూ తిడితావ్?"
 "ఎందుకా? ఆండుకే! నీ కలం యిరగ!
 కొగితాలు చివగ! నీ కథలు మండ్!"
 "వేయీ! ఎవరు నువ్వు?"
 "వేనూ నీ కథానాయకిని!"
 "ఆ! రవణమ్మవా?"
 "ఆ! రవణమ్మవే!"

"అయితే యీ వేషం ఏవీటి? ముత్య
 దువు వేషమా నువ్వు! తల గొరిగించుకొని
 గంగలా ముసుగుతున్నావుగా?"
 "ఈ ముసుగు తొంది నా చెల్లెలు
 కిక్కాయి!"

"ఆ! నీ మొగుడు ఆనందరాజే చూసి
 అన్నాడుగా? 'రవణమ్మే!' అని!"
 "ఆ! అన్నాడులే! ఆ రోజు రాత్రి
 అలానే జనుకొన్నాడు చూ చెల్లెలు, దాని
 శ్రీయండు రామచంద్రయ్యతో వుండటం
 తూకాడు. తర్వాత అది రామచంద్రయ్యనే
 నేనుకొంది కొన్నాళ్లకు మొగుడు చని
 పోయి దిగవయింది!"

"ఆ!" కథకుడు నోరు తెరిచాడు.
 "మరి సువో?"
 "వేనే! ఆయన వుత్తరం అండగానే
 అట్లు! ఎంత నీదంగా రాకాడు? ఆయన
 విజంనా వెన్నానదిలోబడి చనిపోయా
 డనుకొన్నాను

నా భర్త, లోకం, నువ్వు కలసి నా
 తొంద వేసి నిందను మోయలేక నా
 తొంద వున్న భావలో"
 "భావిలో చూకావా? మరి బతికే వున్న
 ట్టుగా వున్నావుగా?"
 "బతికంతిం చావు చచ్చినవాళ్ళే ప్రేత
 తల్మలు తీరని కొరికలతో తిరుగుతూంటా
 యని తెలియదా?"

"ఆ! అయితే నువ్వు దయ్యంనవా?"
 "ఏ! నువ్వే దయ్యంనవి! నువ్వే భూత
 విని! నువ్వే నన్ను అన్యాయం చేసి నా
 ముందు పోసుకొన్నావ్! నీకూ, నీ కథ

ఆంధ్రపత్రిక

జయ ఉగాది సంచీక

ప్రముఖ రచయితల వ్యాసములు, వద్యములు,
 త్రివర్ణ చిత్రములు, నాటికలు, మొదలయినవానితో,
 జయ ఉగాదినాటికి వెలువడుచున్నది తెలుగు కథాని
 కల పోటీలో గెలుపొంది ప్రపంచ పోటీకి సంబంధించి
 నాలుగు కథలూ ఉగాదికానుకగా పారకులకు అంద
 జేస్తున్నాం జయ సంసత్పర పంచాంగముతో, ఎవ
 వెల రూ 2 లు మాత్రమే

మా సమీపమువలగ 'ఆంధ్రపత్రిక' విజయవద్దకాని, దుకు
 ప్రాసాగని వెంటనే మా ప్రతి రిజిస్ట్రేషన్ గొండి.
 పాస్టర్ ద్వారా పంపుటకు ప్యాకింగు, పోస్టేజీలకు, ఆ 15 అదివము.

మే నే జరు, ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రపత్రిక

శ్రీ జయనామ సంవత్సర

పంచాంగం

శ్రీ పిడవర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి సిద్ధాంతిగారిచే
 గుణించబడిన

ఈ సంవత్సరం పంచాంగంలో చాంద్రమాస, దృక్పిష్టాంతాల ప్రకారం
 రెండు పద్దతుల తిథి, ఎక్కు తాడులు చేర్చేటగా చూపబడినవి

48 పుటలు క్వార్టర్ డెక్లినెజు వెల ప్రతి 1-కి	0-3-0
" " " 100 -కి	16-8-0
" " " 1000 -కి	150-0-0

1000 కాపీలు ఒకే దఫా కొనువారి చిరునామా
 ముఖవ్రతమున ముద్రించబడును
 రైలు ఖర్చులు మినహా

మే నే జరు - ఆంధ్రపత్రిక, మద్రాసు-1.